

Svět mlčící většiny

Jde-li selský rozum proti moderním, možná spíše tendenčním trendům, moc se někdy nehodí

Jiří Horecký
spolupracovník redakce

Jsem vděčný, že mohu již více než 30 let žít ve svobodné a demokratické zemi, byť jsem komunistický režim zažil v dětském věku a tresty za vyjadřování vlastního názoru jsem přijímal pouze na základní škole. Možnost svobodně vyslovovat svůj názor, diskutovat, argumentovat, formulovat hypotézy, nahlas přemýšlet, ale i kritizovat či kritice čelit nebo zpochybňovat obecně přijímaná dogmata – toto všechno vnímám jako přední výsady svobody slova a projevu ve svobodném, demokratickém a vyspělém státě a světě. V poslední době se však nemohu ubránit pocitu, že se tato moje svoboda zmenšuje, možná dokonce spěje k zániku. A není to způsobeno nástupem nějaké diktatury nebo totalitního režimu, jde spíše o tendence agresivní menšiny a laxnost mlčící většiny.

V Česku často používáme termín „selský rozum“ a všichni intuitivně víme, co si pod ním představíme. Jasný, rozumný názor nebo úsudek, který jsme schopni učinit na základě životní zkušenosti, odkazu našich rodičů a prarodičů, současných informací, poznatků, faktů a dat. Dá se tedy říct, že proti selskému, respektive kritickému a racionálnímu rozumu nelze nic namítat. Pokud však jde proti moderním, možná spíše tendenčním trendům, tak se někdy moc nehodí.

Nestresovat se nadváhou

Nedávno jsem se dočetl, že v USA vznikla nezisková organizace, která se jmenuje More Love (Více lásky) a jež bojuje proti tomu, aby se obézní Američané při návštěvě svého praktického lékaře vážili (pokud to není nezbytně nutné), protože je to pro ně zbytečný stres a stigma. Přišlo mi to jako jeden z dalších střípků mozaiky postmoderního a trochu šíleného světa.

Pokud bych zhodnotil tento nový nápad z pohledu selského rozumu, byl by závěr jednoznačný – je lepší sdělit obéznímu Američanovi jeho váhu (a rizika spojená s jeho obezitou), neboť by si mohl uvědomit, že pokračování v dosavadním

životním stylu povede k nemocím, ke snížení kvality života a k předčasné smrti. Snažil bych se ho na to upozornit všemi možnými způsoby. Hnutí lásky však žádá, abychom je nestresovali, aby si nemysleli, že když jsou ultraobézní, není to správné. Zbytečně je to může zraňovat. Analogicky bych pak člověku závislému na kokainu či heroinu raději neměl říkat, že dělá něco špatně, abych ho náhodou svým výrokem nezranil?

Další oblastí, kterou je de facto zakázáno kriticky zpochybňovat, je snaha o takzvanou hyperkorektnost. Běloch prý nesmí hrát černocho, ale černocho bělocho ano, filmy by ideálně měly mít proporcionalní zastoupení herců podle barvy pleti, sexuální orientace či genderového cítění. Nejde tedy již o námět, scénář, historická fakta ani o kvalitu herců. V nové adaptaci Sněhurky, která „má pleť bílou jako sníh“, bude hlavní roli hrát Latinoameričanka, slavnému herci Peterovi Dinklageovi trpasličího vzrůstu zase vadí, že tam jsou trpaslíci. A opět – kritická diskuse k těmto změnám a přístupům je skoro nemožná, označovaná za nesprávnou až rasistickou, či dokonce xenofobní.

Někdo se už zbláznil

„Korektní“ gender je sám o sobě velkým tématem. Nebráním se vůbec diskutovat či kritice zažitých společenských konstruktů o genderu nebo stereotypních předpokladů o projevech vycházejících z konceptu dvou pohlaví – diskutuji o tom, jak existence jednoznačně pouze dvou biologických pohlaví souvisí s výskytem kdo ví již kolika desítek různých genderů. Chci ale číst výzkumy, odborné články, diskutuji se odborníky a na jejich základě si udělat názor sám. A stejně tak, jako respektuji názor těch, kteří hlásají, že máme padesát (či kolik vlastně) různých pohlaví, nechci, aby mi někdo upíral můj názor, že pohlaví vždy byly, jsou a budou jen dvě.

Co však znamená v dnešním světě vyslovení tohoto názoru? Vyhození z akademické půdy – a je jedno, zda se jedná o studenta, či dlouholetou profesorku. Příkladem současné nenávislné hysterie,

kteří odmítají respektovat jiné názory než ty svoje, je slavná spisovatelka Joanne Rowlingová. Vyslovila svůj názor (na který má právo a se kterým se ztotožňuji nejen já, ale minimálně i stovky milionů lidí po celém světě), tedy že lidé, kteří menstruuji, jsou ženy. Vlny nenávislosti vůči ní jsou přinejmenším zarážející. Sexuolog Jaroslav Zvěřina to ve svém rozhovoru pro Učitelství novin vystihl naprosto přesně: „Když dnes na britské univerzitě jen upozorníte na zřejmý fakt, že ženy nemají penis, vyhodí vás.“

A skutečnosti, že například americká a britská Akademie pro kojení nahrazují pojem mateřské mléko pojmem rodičovské mléko nebo že v nové verzi operačního systému iOS se mají objevit emotikony těhotných mužů, mi pak naznačují, že pokud se svět skutečně nezbláznil, tak k tomu nemá daleko.

Kdo má právo na dítě?

Dalším důkazem vykolejení naší doby je fakt, který donedávna nikdo nepochyboval, a to, že děti potřebují pro svůj zdravý vývoj oba rodiče, matku a otce, ženský/mateřský a mužský/otcovský element. Ze současné diskuse o tom, zda mají mít homosexuální páry právo na osvojení dítěte či pěstounskou péči jako heterosexuální páry, se nám vytratila nejdůležitější okolnost, tedy postupovat v nejlepším zájmu dítěte (což je mimochodem hlavní a zásadní princip Úmluvy o právech dítěte i našeho zákona o sociálněprávní ochraně dětí).

Vše se točí okolo domnělých práv (respektive neexistujících – Listina základních práv a svobod takové právo nezná) každého člověka na dítě. Z toho je naprosto jasné vidět, že v této debatě bohužel vůbec nejde o děti, které by láskyplnou rodinu opravdu potřebovaly. V rozpoutané bouři emocí pak navíc odborné diskuse či objektivní výzkumy na toto téma, jež by používané argumenty potvrdily nebo vyvrátily, nejsou vůbec dovoleny. A opět – připusťme, že dosavadní lidské poznání v těchto věcech nebylo nebo již není správné či přesné. Možná se mýlím, ale je

správné, aby se o těchto tématech mohlo diskutovat jen v případě, pokud pro toto tvrzení budou existovat data, informace, články, rozhovory či výstupy z průzkumů? Pokud je ale diskuse zakázána, pak máme pouze mlčet?

Bláznivou kapitolou je takzvaná stereotypizace, která se projevuje například kvótováním. Snaha, aby poměr mužů a žen byl všude rovnoměrně rozvržen. V politice, ve vedoucích funkcích, ve všech povoláních. A já se ptám proč? Přece to, o co máme usilovat, není rovnoměrné zastoupení všude a za každou cenu, ale vytvoření stejných podmínek. A nechť si všichni, muž či žena, heterosexuál či homosexuál, dospělý či senior sami řeknou a sami rozhodnou, co a kde chtějí dělat.

Mimo jiné toto souvisí i s neustále omílanou snahou vyrovnat příjmy mužů a žen, jejichž rozdíl činí v Česku 22 procent. Toto porovnání je však v celkovém pojetí. Pokud bychom si porovnali mzdovou/platovou nerovnost v rámci jednotlivých profesí, tak tento rozdíl bude zhruba devět procent (podobně jako v Německu). Ten větší rozdíl je dán

řádově mnohem více, abychom, na rozdíl od největších znečišťovatelů planety, přispěli svou malou troškou k zastavení celosvětové katastrofy. A abychom popřeli selský rozum úplně, tak se nás snaží přesvědčit, že elektromobily jsou bezemisní – ale nesmíme se zmiňovat o tom, že jejich výroba, včetně těch baterií, má docela významnou uhlíkovou stopu nebo že ta energie, která auta pohání, tak docela bezemisní není a jen tak nebude.

Možná je to jeden z velmi mála pozitivních dopadů současné války na Ukrajině – malé energetické vystřízlivění a uvědomění si, že současný návrh Green Dealu již není udržitelný a reálný a bude se muset změnit. Jasně signály akceptace jaderné energie jako bezemisního zdroje, které jsme právě v posledních dnech z Evropy zaznamenali, naznačují možný nový směr racionalizace revolučních energetických změn.

Nechci a nebudu mlčet

Zmínil jsem řadu aktuální témat a problémů. Co však mají všechny společného? Absenci odborné diskuse, absenci tolerance jiných názorů, časté protežování hlasitě menšiny. Podstatou svobody a demokracie je svobodná diskuse. To neznamená souhlas nebo konsensus, ale respekt. A respektovat jiný názor, než mám já sám, znamená vypořádat se s tímto názorem v rámci diskuse, na základě argumentů, důkazů, faktů, ne v rámci anonymů, nenávislných komentářů a aktivit, které mají vést k likvidaci osoby, která si dovolila mít jiný názor.

Po pádu komunistického režimu jsem byl v euforii, měl jsem pocit, že mohu svobodně říkat svůj názor. V posledních letech mám ale pocit, že mlčící většina se o toto základní právo a svobodu svým mlčením pomalu, ale jistě připravuje. A to nechci. Nejde mi o žádný boj o gender, stejnopohlavní páry, superkorektní přístup k muslimským migrantům nebo zelené blouznění. Chci se drát a bojovat za svobodu, říkat svůj názor, svobodně diskutovat, aniž bych pak dostával anonymy, výzvy na odvolání z funkce a otevřené dopisy, abych odstoupil a mlčel.

Nechci mlčet a nebudu mlčet, chci diskutovat, argumentovat a bojovat za svoje názory a jsem ochoten je i měnit, pokud mě protistrana přesvědčí. A pokud mi v tom bude chtít kdokoli, například nějaká samozvaná „menšina“, bránit, pak je něco špatně. ●

Autor je prezident Unie zaměstnavatelských svazů ČR